

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów w sprawie przeglądu ram regulacyjnych UE dotyczących sieci i usług łączności elektronicznej

(2007/C 97/10)

Dnia 29 czerwca 2006 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 262 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie wspomnianej powyżej.

Sekcja ds. Transportu, Energii, Infrastruktury i Społeczeństwa Informacyjnego, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swą opinię dnia 11 stycznia 2007 r. Sprawozdawcą był Thomas McDONOGH.

Na 433. sesji plenarnej w dniach 15-16 lutego 2007 r. (posiedzenie z dnia 16 lutego 2007 r.) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny 139 głosami za — 1 osoba wstrzymała się od głosu — przyjął następującą opinię:

1. Kontekst

1.1 Streszczenie

Komunikat stanowi sprawozdanie z funkcjonowania dyrektyw tworzących ramy regulacyjne dotyczące sieci i usług łączności elektronicznej⁽¹⁾. Wyjaśnia, w jakim stopniu ramy spełniły zakładane cele oraz określa obszary wymagające zmian. Proponowane zmiany zostały omówione w odnośnym dokumencie roboczym służb Komisji⁽²⁾. Dodatkowo ocena oddziaływania⁽³⁾ obejmuje szerszy zakres opcji rozważanych przed wyciągnięciem wniosków, które zostały następnie przedstawione w komunikacie.

1.2 Struktura ram regulacyjnych

Stworzenie jednolitej europejskiej przestrzeni informacyjnej z otwartym i konkurencyjnym rynkiem wewnętrznym jest jednym z głównych wyzwań dla Europy⁽⁴⁾ w ramach szerszej strategii na rzecz wzrostu i zatrudnienia. Łączność elektroniczna stanowi fundament całej gospodarki i na poziomie UE jest wspierana przez ramy regulacyjne, które weszły w życie w 2003 r.

Ramy zapewniają jeden wspólny zestaw zasad dla wszelkiej łączności elektronicznej, niezależnie od tego, czy chodzi o łączność poprzez stałe łącza czy sieci bezprzewodowe, transmisję danych czy głosu, łączność opartą o internet czy łącza komutowane,

transmisję rozgłoszeniową czy osobistą⁽⁵⁾. Ich celem jest pobudzanie konkurencji na rynkach łączności elektronicznej, poprawa funkcjonowania rynku wewnętrznego oraz ochrona interesów obywateli europejskich⁽⁶⁾.

Główne elementy ramowych instrumentów legislacyjnych można podsumować w następujący sposób:

- **Dyrektywa ramowa** określa główne zasady, cele i procedury polityki regulacyjnej UE dotyczącej zapewniania sieci i świadczenia usług łączności elektronicznej.
- **Dyrektywa o dostępie i połączeniach** określa procedury i zasady nakładania sprzyjających konkurencji obowiązków w zakresie dostępu do sieci i połączeń międzysieciowych na operatorów o znaczącej pozycji rynkowej.
- **Dyrektywa o zezwoleniach** wprowadza system ogólnych zezwoleń, zamiast zezwoleń indywidualnych czy klasowych w celu ułatwienia wchodzenia na rynek i zmniejszenia obciążeń administracyjnych dla operatorów.
- **Dyrektywa o usłudze powszechnej** wymaga minimalnego poziomu dostępności podstawowych usług łączności elektronicznej po przystępnych cenach oraz gwarantuje zestaw podstawowych praw użytkowników i konsumentów usług łączności elektronicznej.
- **Dyrektywa o prywatności i łączności elektronicznej** określa zestaw zasad służących ochronie prywatności i danych osobowych, przetwarzanych w związku z łącznością poprzez publiczne sieci łączności.

⁽¹⁾ Dyrektywy: 2002/19/WE, 2002/20/WE, 2002/21/WE, 2002/22/WE (Dz.U. L 108 z 24.4.2002, s. 7) i 2002/58/WE (Dz.U. L 201 z 31.7.2002, s. 37).

⁽²⁾ SEC(2006) 816.

⁽³⁾ SEC(2006) 817.

⁽⁴⁾ COM(2005) 24 z 2.2.2005.

⁽⁵⁾ Uregulowania dotyczące usług o treści komercyjnej, takich jak usługi społeczeństwa informacyjnego i nadawanie sygnału telewizyjnego czy radiowego, które mogą być oferowane za pośrednictwem infrastruktury transmisyjnej, zawarte są w innych instrumentach prawnych Wspólnoty (np. w dyrektywie o handlu elektronicznym 2000/31/WE i dyrektywie o telewizji bez granic 89/552/EWG). Usługi społeczeństwa informacyjnego zostały zdefiniowane w dyrektywie 2000/31/EC ustanawiającej procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych jako „każda usługa normalnie świadczona za wynagrodzeniem, na odległość, drogą elektroniczną i na indywidualne żądanie odbiorcy usług” (art. 17).

⁽⁶⁾ COM(2003) 784 wersja ostateczna.

- **Dyrektywa Komisji w sprawie konkurencji** konsoliduje środki prawne wydane na przestrzeni lat w oparciu o art. 86 Traktatu w celu liberalizacji sektora telekomunikacji. (Nie wchodzi w zakres przeglądu).
- **Zalecenie Komisji w sprawie odnośnych rynków** określa listę 18 rynków, które mają zostać zbadane przez krajowe organy regulacyjne.

Ponadto Komisja przyjęła **decyzję** nr 676/2002/WE o **spektrum radiowym**, która ma zapewnić dostępność i racjonalne wykorzystanie spektrum w ramach rynku wewnętrznego.

1.3 Ocena ram — realizacja celów

Rozwój rynku

Od chwili pełnego otwarcia rynków na konkurencję w 1998 r. użytkownicy i konsumenci korzystają z większego wyboru, niższych cen oraz innowacyjnych produktów i usług. W 2005 r. wartość sektora ICT szacowano na 614 mld EUR⁽⁷⁾. Technologie informacyjno-komunikacyjne (ICT) przyczyniają się również na płaszczyźnie makroekonomicznej do wzrostu produktywności i zwiększenia konkurencyjności całej gospodarki europejskiej i dlatego są czynnikiem wzrostu i tworzenia miejsc pracy.

Konsultacje z zainteresowanymi stronami

W odpowiedziach na wystosowane przez Komisję „zaproszenie do zgłaszania opinii”⁽⁸⁾ ogólnie pozytywnie oceniano wpływ ram regulacyjnych. Konsumenci i przedstawiciele branży poparli podejście przyjęte w ramach regulacyjnych, wyrazili jednak krytyczne uwagi na temat ich wdrażania. Wiele podmiotów opowiadało się za uproszczeniem procedur analizy rynku i ogólnie z zadowoleniem przyjęło nowe uregulowania instytucjonalne dotyczące harmonizacji zasad użytkowania spektrum⁽⁹⁾.

Innowacje, inwestycje i konkurencja

W Europie inwestycje w omawianym sektorze na przestrzeni ostatnich lat były wyższe niż w innych regionach świata (45 mld EUR w 2005 r.)⁽¹⁰⁾. Głównym czynnikiem napędzającym inwestycje pozostaje konkurencja. Państwa,

które zastosowały ramy regulacyjne UE w sposób efektywny i sprzyjający konkurencji, przyciągnęły najwięcej inwestycji⁽¹¹⁾. Państwa, w których istnieje silna konkurencja między podmiotami, od dawna obecnymi na rynku i operatorami sieci kablowych, charakteryzują się najwyższym stopniem rozpowszechnienia łączności szerokopasmowej⁽¹²⁾.

Podsumowanie

Komisja uważa, że skuteczniejsze zarządzanie spektrum umożliwiłoby pełne wykorzystanie jego potencjału, oferując obywatelowi europejskiemu innowacyjne i różnorodne usługi po przystępnych cenach oraz wzmacniając konkurencyjność europejskiego przemysłu ICT. Ponadto Komisja sądzi, że pełne i skuteczne zastosowanie zasad i elastycznych narzędzi zawartych w ramach regulacyjnych byłoby najsukcesowniej zachętą do inwestowania, innowacji i rozwoju rynku.

1.4 Zmiany proponowane w różnych miejscach

Obecne ramy regulacyjne przyniosły znaczące korzyści, jednak niektórym dziedzinom należy poświęcić szczególną uwagę, aby zapewnić ich dalsze efektywne działanie w nadchodzącym dziesięcioleciu. Dwa główne obszary wymagające zmian to:

- zastosowanie do łączności elektronicznej podejścia Komisji w dziedzinie zarządzania spektrum, zgodnie z komunikatem z września 2005 r.⁽¹³⁾;
- zmniejszenie obciążenia administracyjnego związanego z analizą rynków kwalifikujących się do objęcia regulacją ex ante.

Oprócz zmian w tych dwóch obszarach komunikat przewiduje inne zmiany, które mają na celu:

- konsolidację wspólnego rynku,
- wzmocnienie ochrony interesów konsumentów i użytkowników,
- poprawę bezpieczeństwa oraz
- usunięcie zdezaktualizowanych przepisów.

W komunikacie i w towarzyszącym mu dokumencie roboczym służb Komisji⁽¹⁴⁾ przedstawiono wyniki analizy przeprowadzonej przez Komisję oraz propozycje zmian.

⁽⁷⁾ COM(2006) 68 z 20.2.2006.

⁽⁸⁾ Odpowiedzi są dostępne pod adresem: http://ec.europa.eu/information_society/policy/ecomms/info_centre/documentation/public_consult/review/index_en.htm.

⁽⁹⁾ Decyzja nr 676/2002/WE o spektrum radiowym pozwala na techniczną harmonizację warunków wykorzystania spektrum (za pośrednictwem Komitetu ds. Spektrum Radiowego) oraz umożliwia zebranie strategicznych zaleceń dotyczących polityki spektrum radiowego za pośrednictwem Zespołu ds. Polityki Spektrum Radiowego.

⁽¹⁰⁾ Patrz przypis 6.

⁽¹¹⁾ Analiza przeprowadzona przez London Economics we współpracy z PricewaterhouseCoopers dla DG ds. Społeczeństwa Informacyjnego Komisji Europejskiej: An assessment of the Regulatory Framework for Electronic Communications — Growth and Investment in the EU e-communications sector (zostanie opublikowana).

⁽¹²⁾ Zobacz: powiązany dokument roboczy służb Komisji, sekcja 2.

⁽¹³⁾ COM(2005) 411 z 6.9.2005.

⁽¹⁴⁾ SEC(2006) 816.

2. Wstęp

2.1 Komitet zasadniczo popiera propozycje Komisji dotyczące przeglądu ram regulacyjnych dla sieci i usług łączności elektronicznej. Dostrzega również szeroko zakrojone prace przeprowadzone przez Komisję w ramach procesu przeglądu, w trakcie których dokonano syntezy badań ekspertów i wyników konsultacji ze wszystkimi zainteresowanymi stronami w celu wypracowania zaleceń zawartych w komunikacie COM(2006) 334: „Przegląd ram regulacyjnych UE dotyczących sieci i usług łączności elektronicznej” oraz w towarzyszącym mu dokumencie roboczym służb Komisji SEC(2006) 816. Komitet życzyłby sobie jednak, by Komisja zwróciła uwagę na zastrzeżenia zawarte w niniejszej opinii i na wyszczególnione poniżej zalecenia.

2.2 Ramy regulacyjne powinny być zharmonizowane ze strategią rozwoju sektora ICT oraz wspierać niezwykle ważny wkład, który łączność elektroniczna wnosi w życie gospodarcze i społeczne Unii. Komitet zdecydowanie popiera zatem cel przeglądu ram regulacyjnych, jakim jest promowanie inicjatywy „i2010 — Europejskie społeczeństwo informacyjne w 2010 r.”⁽¹⁵⁾, która przedstawia wkład sektora ICT w realizację strategii lizbońskiej, czyli stymulowanie konkurencyjności, wzrostu i zatrudnienia. W szczególności dostrzegamy znaczenie ram regulacyjnych dla stworzenia jednolitej europejskiej przestrzeni informacyjnej zapewniającej bezpieczną łączność szerokopasmową po przystępnych cenach, bogatą i zróżnicowaną zawartość oraz usługi cyfrowe; dla osiągnięcia światowego poziomu badań i innowacji w dziedzinie ICT poprzez zrównanie się z głównymi konkurentami Europy; oraz dla integracyjnego społeczeństwa informacyjnego oferującego wysokiej jakości usługi publiczne i przyczyniającego się do poprawy jakości życia.

2.3 Komitet dostrzega, jakie sukcesy przyniosły ramy regulacyjne od czasu ich wprowadzenia. Odnotowujemy wyłonienie się paneuropejskiego przemysłu telekomunikacyjnego, zwiększoną konkurencję w zakresie usług na wielu rynkach, wysoki poziom innowacji oraz zmniejszenie się rzeczywistych kosztów usług łączności elektronicznej w UE. Stwierdzamy również wzrost inwestycji na rynku w ostatnich latach oraz fakt, iż poziom inwestycji w Europie przewyższył poziom inwestycji w USA oraz regionie Azji i Pacyfiku. Dowodem na korzystny wpływ ram regulacyjnych jest to, iż najwięcej inwestycji przeprowadzono w państwach, które skutecznie i na czas wdrożyły te ramy. Pomimo tych pozytywnych efektów Komitet zauważa także, że w całej Europie nadal pogarsza się problem różnic w dostępie do technologii ICT.

2.4 Komitet zwraca uwagę Komisji na swoje wcześniejsze opinie, w których popiera ramy regulacyjne i zaleca, w jaki

sposób usprawnić politykę na rzecz wzrostu i rozwoju sektora łączności elektronicznej⁽¹⁶⁾, by pchnąć do przodu realizację strategii i2010.

W niniejszej opinii Komitet pragnie wypowiedzieć się na temat kwestii będących przedmiotem szczególnej uwagi oraz poczynić zalecenia.

3. Zalecenia

3.1 Podstawową zasadą regulacji powinna być nadrzędność interesu publicznego — „dobra publicznego” — w stosunku do interesów osób prywatnych czy przedsiębiorstw. Komitet jest także zdania, że rynek nie jest w stanie dokonać odpowiedniej samoregulacji na korzyść dobra publicznego. Dlatego też potrzebne są solidne ramy regulacyjne w celu promowania interesów większej liczby obywateli, zgodnie z intencjami, na których opiera się strategia lizbońska.

3.2 Należy uwzględnić zastrzeżenie zgłoszone w powyższym punkcie 3.1, Europa powinna jak najszybciej zmierzać w kierunku przyjęcia podejścia rynkowego do zarządzania spektrum radiowym, przekazując więcej uprawnień podmiotom na rynku, wprowadzając zakrojony na szerszą skalę handel częstotliwościami oraz ograniczając krajowe przepisy biurokratyczne odnośnie do przyznawania szerokości pasma.

3.3 Należy powołać europejską agencję ds. spektrum radiowego w celu utworzenia spójnego i zintegrowanego systemu ogólnoeuropejskiego zarządzania spektrum.

⁽¹⁵⁾ Na przykład opinie EKES-u w sprawie:

- komunikatu Komisji do Rady i Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: „Stosowanie polityk dotyczących przedsiębiorczości elektronicznej w zmieniającym się środowisku: doświadczenia z inicjatywy »Go Digital« i przyszłe wyzwania” — Dz.U. C 108 z 30.4.2004 s. 23,
- propozycji decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej wieloletni wspólnotowy program promocji bezpieczniejszego korzystania z Internetu i nowoczesnych technologii online — Dz.U. C 157 z 28.6.2005 s. 136,
- komunikatu Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów — Szybkie połączenia internetowe dla Europy: najnowsze osiągnięcia w sektorze łączności elektronicznej — Dz.U. C 120 z 20.5.2005 s. 22,
- komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów — „i2010 — Europejskie społeczeństwo informacyjne na rzecz wzrostu i zatrudnienia” — Dz.U. C 110 z 9.5.2006 s. 83,
- komunikatu Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów — e-Dostępność — Dz.U. C 110 z 9.5.2006 s. 26:
- komunikatu Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: „Niwelowanie różnic w dostępie do łączy szerokopasmowych” — CESE 1181/2006,
- komunikatu Komisji do Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów — Strategia na rzecz bezpiecznego społeczeństwa informacyjnego — „Dialog, partnerstwo i przejmowanie inicjatyw” — R/CESE 1474/2006, w trakcie przygotowania.

⁽¹⁶⁾ COM(2005) 229 końcowy, zob. http://europa.eu.int/information_society/eeurope/i2010/index_en.htm.

3.4 Oprócz złagodzenia obowiązku notyfikacji zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 7, Komisja powinna zwiększyć kontrolę środków regulacyjnych stosowanych przez krajowe organy regulacyjne, by zmierzać ku zróżnicowaniu oferty.

3.5 Komisja powinna brać pod uwagę różnice warunków, jakie panują na poszczególnych rynkach krajowych oraz specjalistyczną wiedzę, którą muszą posiadać krajowe organy regulacyjne, by sobie z nimi poradzić. Komitet ma w związku z tym poważne zastrzeżenia do proponowanego prawa weta Komisji w ramach procedury art. 7 oraz podkreśla potrzebę zachowania szczególnej ostrożności w korzystaniu w tego prawa.

3.6 Komitet jest zaniepokojony, że przychyłność ram regulacyjnych względem dużych międzynarodowych usługodawców i dostawców sieci może ostatecznie doprowadzić do powstania oligopolu. Ramy regulacyjne powinny odpowiednio uwzględnić to zagrożenie i nie faworyzować niesprawiedliwie przedsiębiorstw wielonarodowych.

3.7 Aby przyspieszyć rozwój rynku wewnętrznego, zwiększyć harmonizację polityki i spójność podejścia do regulacji, Komisja powinna w większym stopniu korzystać z dorobku Komitetu ds. Łączności, Komitetu ds. Spektrum Radiowego, a także Europejskiej Grupy Regulatorów i Zespołu ds. Spektrum Radiowego.

3.8 W celu zapewnienia konsumentom wiarygodnych informacji dotyczących dostępnych usług Komitet proponuje zachęcić krajowe organy regulacyjne do opublikowania internetowych narzędzi ułatwiających konsumentom porównywanie ofert w zakresie łączności elektronicznej (usług i cen), przedstawianych przez dostawców konkurujących ze sobą na ich rynku.

3.9 Planowana na 2007 r. zielona księga w sprawie usług powszechnej powinna uznać potrzebę zniwelowania powiększających się różnic w dostępie do infrastruktury i usług pomiędzy najbardziej i najsłabiej rozwiniętymi regionami UE. Jeżeli problemu tych różnic nie rozwiąże zobowiązanie do świadczenia usługi powszechnej, jak wskaże diagnoza postawiona za pomocą narzędzi i w terminie, które zostaną jeszcze określone, konieczne będzie znalezienie innej drogi; pomocne mogą okazać się krajowe programy inwestycyjne wspierane z funduszy strukturalnych UE.

3.10 Komitet jest zdania, że ze względu na rosnące znaczenie usług szerokopasmowych dla rozwoju społeczno-gospodarczego, dostęp do łączy szerokopasmowych powinien zostać włączony do zakresu definicji usługi powszechnej⁽¹⁷⁾.

3.11 Ponadto Komitet powtarza zalecenie ze swojej opinii dotyczącej niwelowania różnic w dostępie do łączy szerokopasmowych⁽¹⁸⁾ by Komisja określiła minimalną szybkość transmisji i jakość usługi, stosowaną w definicji terminu „szerokopasmowy”.

3.12 Komitet wzywa Komisję do współpracy z krajowymi organami regulacyjnymi przy formułowaniu wspólnotowego systemu kar za przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu łącz-

ności elektronicznej. Należy także rozważyć mechanizmy, które ułatwiłyby konsumentom (działającym indywidualnie lub zbiorowo) występowanie na drogę sądową przeciwko poszczególnym sprawcom przestępstw z całej UE przy wykorzystaniu procedury przyspieszonej.

3.13 Wychodząc poza zakres ram regulacyjnych, Komitet wzywa Komisję do systematycznego badania przypadków przestępstw przeciwko bezpieczeństwu — takich jak spam, oszukańcze pozyskiwanie poufnych danych osobistych (phishing), hakerstwo — popełnianych przez osoby spoza UE oraz do podejmowania odpowiednich działań zaradczych na szczeblu międzyrządowym.

4. Uwagi

4.1 Poparcie dla ram i przeglądu

4.1.1 Utworzenie spójnego, ogólnoeuropejskiego rynku dla sieci i usług łączności elektronicznej wymaga solidnych ram regulacyjnych, które połączą złożone czynniki polityczne i społeczno-gospodarcze, wymagające harmonizacji. Obecne ramy okazały się skuteczne w budowaniu konkurencyjnego, innowacyjnego i charakteryzującego się wysoką stopą wzrostu rynku usług łączności w Europie, a jednocześnie oferowały chęć utrzymania równowagi pomiędzy potrzebami usługodawców, potrzebami konsumentów a interesem państwa.

4.1.2 Obowiązujące obecnie ramy weszły w życie 3 lata temu i nadszedł czas, by dokonać przeglądu ich warunków z punktu widzenia zebranych doświadczeń i przyszłych wyzwań. Uwzględnione przez Komisję badania ekspertów⁽¹⁹⁾ oraz szeroko zakrojony proces konsultacji ze wszystkimi zainteresowanymi stronami stanowią wszechstronną bazę dla przeglądu, a propozycje Komisji pokazują, że w przemyślny sposób rozważono wszystkie czynniki.

4.1.3 Propozycje zawarte w komunikacie i dokumencie roboczym służb Komisji wprowadzają wyważone i właściwe zmiany do obowiązujących ram.

4.1.4 Komitet zwraca uwagę na propozycje usunięcia pewnych zdezaktualizowanych przepisów w obszarze ram regulacyjnych.

4.2 Zarządzanie spektrum

4.2.1 W ostatnim dziesięcioleciu niezwykle wzrosło znaczenie spektrum radiowego jako czynnika produkcji dla usług i sieci łączności elektronicznej (takich jak łączność komórkowa, bezprzewodowa i satelitarna, nadawanie sygnału telewizyjnego i radiowego) oraz w innych zastosowaniach (urządzenia bliskiego zasięgu, obrona, transport, radiolokalizacja oraz system satelitarny GPS/Galileo). Szacuje się, że w UE całkowita wartość usług, do świadczenia których niezbędne jest spektrum radiowe, przekracza 200 mld EUR, co odpowiada 2-2,5 % rocznego PKB Europy.

⁽¹⁷⁾ COM (2005) 203 oraz dyrektywa PE i Rady 2002/22/WE w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników.

⁽¹⁸⁾ Komunikat Komisji dla Rady, Parlamentu Europejskiego, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów: „Niwelowanie różnic w dostępie do łączy szerokopasmowych” — CESE 1181/2006.

⁽¹⁹⁾ *Preparing the next steps in regulation of electronic communications, Analysis (2006); An assessment of the regulatory framework for electronic communications — growth and investment in the EU e-communications sector*, London Economics we współpracy z Price Waterhouse (2006).

4.2.2 Ponieważ w UE większa część spektrum została już rozdzielona pomiędzy użytkowników lub przeznaczona na konkretne zastosowania, każdy nowy przydział dokonuje się kosztem obecnych użytkowników. Podejście do kwestii spektrum radiowego musi uwzględniać nie tylko potrzeby łączności elektronicznej, ale także inne zastosowania spektrum, na przykład w badaniach naukowych, lotnictwie, sektorze morskim, kosmicznym, audiowizualnym (zawartość), w przemyśle obronnym, w obserwacji Ziemi, medycynie, integracji, bezpieczeństwie drogowym, nauce itd. Podejścia dotyczące dziedzin konkurujących o wykorzystanie spektrum radiowego są w coraz większym stopniu opracowywane i uzgadniane dla UE jako całości.

4.2.3 Szybki rozwój technologii w połączeniu z transmisją cyfrową oraz konwergencją usług łączności doprowadził do zatarcia się powiązań pomiędzy platformami dostępu radiowego a usługami, na których zarządzanie spektrum tradycyjnie bazowało.

4.2.4 Innowacje technologiczne znacznie zmniejszają ryzyko zakłóceń pomiędzy różnymi użytkownikami spektrum, redukując jednocześnie potrzebę przyznawania wyłącznego dostępu do zasobów spektrum i pozwalając na szersze zastosowanie ogólnych zezwoleń, obejmujących niewielkie techniczne ograniczenia dla wykorzystania spektrum. Posłużenie się tymi innowacyjnymi technologiami mogłoby zatem obniżyć bariery dostępu do spektrum i zwiększyć efektywność jego wykorzystania.

4.2.5 Szczególna potrzeba zaspokojenia ogromnego zapotrzebowania ze strony nowych technologii świadczenia usług łączności elektronicznej w Europie na spektrum radiowe, a także równie ważna potrzeba ochrony spektrum niezbędnego dla innych kluczowych zastosowań sprawiają, że konieczne staje się dokonanie kompleksowego przeglądu mechanizmów zarządzania spektrum w UE.

4.2.6 Oczekiwanie, że działania wszystkich różnorodnych organów regulacyjnych w Europie, które obecnie zarządzają przydziałem spektrum, doprowadzą do powstania jednolitego systemu zarządzania spektrum, jest nierealne. Sensowne jest zatem upoważnienie jednego organu centralnego — europejskiej agencji ds. spektrum — do koordynowania, ukierunkowywania i kontrolowania gospodarki tym ważnym zasobem. Organ ten, którego działania zbliżyć się będą do sfery podstawowych wolności obywatelskich, powinien zdawać sprawę ze swej działalności Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

4.2.7 Podmioty komercyjne powinny mieć dużo większą swobodę handlowania spektrum (w sposób uregulowany), tak by część spektrum przeznaczona na działalność komercyjną w ramach łączności elektronicznej była efektywnie wykorzystywana dla najbardziej opłacalnych gospodarczo celów.

4.3 Rynek wewnętrzny i konkurencja

4.3.1 Utworzenie rynku wewnętrznego jest jedną z głównych sił przynoszących poprawę koniunktury gospodarczej i jakości życia w Europie. Zapewniając połączenie wskazówek, wytycznych i środków przymusu, ramy regulacyjne stały się polityczną podstawą do rozwoju wewnętrznego rynku sieci i usług łączności elektronicznej. A przy tym należy uwzględniane są różnorodne warunki i wyzwania, z jakimi zmagają się poszczególne państwa oraz zachęca się zarówno do wzmocnienia konkurencji, jak i do zwiększania inwestycji w sieci i usługi.

4.3.2 W procesie tworzenia rynku wewnętrznego należy zawsze zapewniać, by interes publiczny — „dobro publiczne” — miał pierwszeństwo przed interesem prywatnym czy interesem przedsiębiorstw. Rynek nie jest w stanie dokonać odpowiedniej samoregulacji na korzyść dobra publicznego, zwłaszcza w odniesieniu do jakości usług i w sytuacji, gdy konkurencja jest słaba. Dlatego też potrzebne są solidne ramy regulacyjne w celu promowania interesów większej liczby obywateli, zgodnie z intencjami, na których opiera się strategia lizbońska, poprzez zapewnienie im najlepszych zdobyczy technologii po najbardziej konkurencyjnej cenie.

4.3.3 Większość usługodawców i dostawców sieci działa tylko na jednym rynku krajowym. Komitet jest jednak zaniepokojony, że przychylność ram regulacyjnych względem dużych międzynarodowych usługodawców i dostawców sieci może ostatecznie doprowadzić do powstania oligopolu, kiedy to kilka dużych przedsiębiorstw zdominuje rynek UE. Ramy regulacyjne powinny odpowiednio uwzględnić to zagrożenie i nie faworyzować niesprawiedliwie przedsiębiorstw wielonarodowych kosztem operatorów krajowych.

4.3.4 Jakkolwiek utworzenie centralnego europejskiego organu regulacyjnego, podobnego do tego, który zajmuje się sektorem bankowości, stanowiłoby być może szybszy i bardziej bezpośredni sposób dokończenia tworzenia wewnętrznego rynku łączności elektronicznej, możliwe jest jednak również, że utrata specjalistycznej wiedzy i umiejętności oceny sytuacji, cechujących krajowe organy regulacyjne, przyniosłaby szkody niektórym państwom, a opór ze strony szczebla krajowego mógłby faktycznie utrudnić poczynienie postępów na drodze do pełnego urzeczywistnienia rynku wewnętrznego.

4.3.5 Na chwilę obecną najlepszym rozwiązaniem jest wzmocnienie obecnego systemu zdecentralizowanej regulacji poprzez większe wykorzystanie przez Komisję istniejących struktur komitetowych i doradczych. Lepiej jest uzgodnić wspólne podejście niż próbować wymóc przyjęcie jednej uniwersalnej strategii

4.3.6 Chociaż kwestia ta wychodzi poza zakres ram regulacyjnych, Komitet jest zaniepokojony tym, że gwałtowny wzrost dostępności międzynarodowych mediów poprzez sieci łączności elektronicznej mógłby doprowadzić do niepożądanego rozpowszechniania się treści niskiej jakości w przekazie medialnym. Komisja powinna zastanowić się nad tym, w jaki sposób UE może wesprzeć produkcję i rozpowszechnianie przekazu medialnego wysokiej jakości, zwłaszcza takiego, który wyraża szacunek dla ogromnego zróżnicowania kulturowego UE.

4.4 Prawa konsumenta

4.4.1 Wobec rosnącej złożoności dostępnych usług oraz pojawiania się nowych usług o zasięgu ogólnoeuropejskim ważne jest właściwe informowanie konsumentów o istniejących możliwościach. Aby zagwarantować jakość usług oraz przejrzystość cen, niezbędne jest, by konsumenci posiadali solidne informacje o konkurencyjnych ofertach. Ponadto przepisy w zakresie praw konsumenta muszą być uaktualniane tak, by dotrzymywały kroku nowej dynamice rynku. Komitet proponuje, by zachęcić krajowe organy regulacyjne do opublikowania internetowych narzędzi zawierających znormalizowane wskaźniki ułatwiające konsumentom porównywanie ofert w zakresie łączności elektronicznej (usług i cen), pochodzących od dostawców konkurujących ze sobą na ich rynku.

4.4.2 Komitet dostrzega konieczność uaktualnienia dyrektywy o usłudze powszechnej i przyjmuje z zadowoleniem propozycję Komisji dotyczącą przedstawienia w przyszłym roku zielonej księgi, która ma posłużyć jako materiał do dyskusji. Ważne jest jednakże, by nie pogarszać sytuacji obywateli zamieszkujących słabiej rozwinięte regiony poprzez zwolnienie największych usługodawców z obowiązku świadczenia usługi powszechnej. Problem różnic w dostępie do technologii ICT stanie się jeszcze poważniejszy, gdy nowe modele biznesowe napędzą rozwój usług w zakresie telewizji interaktywnej (WebTV) dla osób, które posiadają dostęp do szybkich łączy szerokopasmowych.

4.4.3 Gdyby zadecydowano, że obowiązek świadczenia usługi powszechnej nie jest już sprawiedliwym lub praktycznym sposobem zagwarantowania niezbędnych w XXI wieku usług łączności elektronicznej, takich jak łączność szerokopasmowa, wtedy konieczne będzie znalezienie innych mechanizmów finansowania starań o niwelowanie różnic w dostępie do technologii ICT — na przykład z funduszy strukturalnych UE.

4.5 Bezpieczeństwo

4.5.1 Komitet odsyła tu do swojej opinii dotyczącej dokumentu COM(2006) 251, tj. strategii na rzecz bezpiecznego społeczeństwa informacyjnego oraz przypomina, że wzywał już do stworzenia zintegrowanej strategii na rzecz bezpieczeństwa informacji, łączącej europejskie inicjatywy.

4.5.2 Przypadki naruszenia bezpieczeństwa sieci łączności elektronicznej znacząco podważają zaufanie konsumentów i przyjemność korzystania z usług. Ponadto może tu również dojść do naruszenia prawa obywateli UE do prywatności. Jest niezwykle ważne, by Komisja podjęła zdecydowane działania w celu ochrony bezpieczeństwa sieci i praw obywateli. Z zadowoleniem przyjmujemy sposoby zajęcia się tym problemem zaproponowane w przeglądzie ram.

4.5.3 Bezpieczeństwo łączności elektronicznej ma decydujące znaczenie dla przyjęcia się i rozwoju technologii i usług informacyjnych. Istnieje potrzeba wprowadzenia w całej UE surowych kar, aby zapobiec osłabieniu zaufania konsumentów przez tego rodzaju przestępstwa oraz opóźnieniu rozwoju społeczeństwa informacyjnego. Komitet wzywa Komisję do współpracy z krajowymi organami regulacyjnymi przy formułowaniu wspólnotowego systemu kar za przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu łączności elektronicznej. Należy także rozważyć mechanizmy, które ułatwiłyby konsumentom występowanie na drogę sądową przeciwko sprawcom przestępstw.

4.5.4 Oprócz problemów wywoływanych przez osoby zamieszkujące w UE, każdego dnia bezpieczeństwo sieci i obywateli w Europie narażone jest także na ataki spoza Unii. Należy podjąć wszelkie starania, by ścigać sprawców tych ataków, łącznie z pociąganiem państw, z których dokonano takich przestępstw, do odpowiedzialności za szkody.

Bruksela, 16 lutego 2007 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Dimitris DIMITRIADIS
